

מבצע פינאלה

לכידתו ומשפטו של אייכמן המוזיאון למורשת יהודית, מנהטן, ניו יורק

התערוכה 'מבצע פינאלה: לכידתו ומשפטו של אייכמן החלה כאוסף ייחודי שהוצג במטה המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים בשנת 2011. תקופה בה כיהן אוצר התערוכה, אבנר אברהם, כעובד הארגון.

ייחודיות התערוכה בכך שהיא מספרת, לראשונה בתולדות 'המוסד', את הסיפור האמיתי והמלא מאחורי לכידת אייכמן. התערוכה כוללת מסמכים מקוריים, תמונות, ציוד ששימש את לוחמי המוסד (מצלמות, ערכה לזיוף לוחיות לרכבים, דרכונים ועוד).

בפרק המשפט, נבנה מייצג מרשים המדמה את בית המשפט. במרכז החלל הוצג תא הזכויות המקורית ששימש לאבטחתו של אייכמן במהלך המשפט. התא הוטס במיוחד לארצות הברית. מאחורי התא מוצב מסך המציג את אייכמן. משני צידי האולם מוצבים מסכים גדולים - באחד ניתן לראות את התביעה ואת דוכן העדים, ובשני את קהל הצופים במשפט.

התערוכה מספרת את סיפור השואה, בדרך חדשנית ושונה. קהל המבקרים מגיע לראות מבצע חשאי של המוסד, שרות הביון המפורסם של ישראל. לאחר ההקדמה המציגה את עליית הנאצים לשלטון, הפתרון הסופי, זועעות המלחמה ולאחריה, מוצג סיפור החטיפה. מעטים יודעים כי המבצע כולו נולד מסיפור אהבה בין בנו של אייכמן לבין נערה צעירה, בת לנוצריה ולאב - חצי נוצרי, חצי יהודי, ניצול שואה מדכאו.

עובדי המוסד מתאפיינים ביצירתיות, ורבים מהם עוסקים באמנות. לעיתים מלאכת הציור משמשת ככיסוי לפעילותם. כך היה במבצע לכידת אייכמן. האמנות במבצע מוצאת מקום בתערוכה בדמות יצירותיו של צבי מלחין. צבי היה אחד מלוחמי המוסד במבצע, שקפץ על אייכמן מן המארב, שעה שהאחרון חזר לביתו בשעת לילה. הוא הדף אותו לתוך רכב החטיפה ותוך זמן קצר נעלמו מן השטח, מלווים על ידי רכב הגיבוי עם לוחמים נוספים.

צבי מלחין היה צייר, והוא נהג לטוס למבצעים מצוייד בצבעים ועפרונות, ודפי רישום. בזמן השעות בבית המבטחים, בהמתנה להגעת מטוס אל-על שנשלח במיוחד לצורך הברחת אייכמן ארצה, מצא עצמו מלחין יושב ושומר על אייכמן, כשזה האחרון רתוק וקשור למיטה, ועיניו מכוסות. בהעדר דפי נייר, לקח מלחין את ספר מדרין

שלוש דפי וייס, ניצול שואה יליד הונגריה, פגש באופן מקרי את אייכמן, על אדמת הונגריה, כאשר זה הגיע לקראת סוף המלחמה ושלח את מרבית הקהילה היהודית למותה. שלום היה גרפיקאי וצייר מחונן, שידע לזייף תעודות ולאחר בהעדר כלי עבודה ודפי נייר, מומחיותו זו אפשרה לו לזייף תעודות במחנה המעצר בקפריסין, לשם גורשה אניית המעפילים עימה הגיע ארצה אחרי המלחמה. הוא פיתח שיטות שהתבססו בין היתר על שימוש בתפוחי אדמה לייצור חותמות, גפרורים שרופים כחלופה לעפרונות ועוד.

במהלך המבצע היה אחראי על זיוף והכנת תעודות לכל אנשי הצוות ולאייכמן עצמו, כך שניתן יהיה להבריחו ארצה מחופש לעובד אל על. כשרונו בציור איפשר ציור קריקטורות של אנשים אחרים עקב המוסד, בהעדר אמצעים תמונות ויכולות אחרות לתדרוך.

כאמן, פיתח שלום דני וייס שיטות ציור ועיבוד בפריז, שזכו לפרסים בולטים וחשובים. כמו לא מעט אנשי מוסד, שימש הציור ככיסוי עבורו, והסבר אפשרי לציוד הגרפי והאמנותי שנשא עימו במזוודה לכל מקום אליו נשלח.

אוצר: אבנר אברהם

Shipping and exports

Handwritten Hebrew text, likely a letter or document, written in a cursive style.

ALL YOU HELP US.
PLEASE?

I MEANT ABOUT

THE ONLY CHILD
YOU HEAR "EICH"
"YAVOL", YAVOL
NEIN, AND NEVER
A WORD OF
FORGIVENESS A WORD
HAT WILL TREMBLE
IN THE NIGHT: -
FORGIVE! FOR
THE CHILD. IT
NEVER HAPPENED
-THANK YOU.
IF I WOULD I HAD

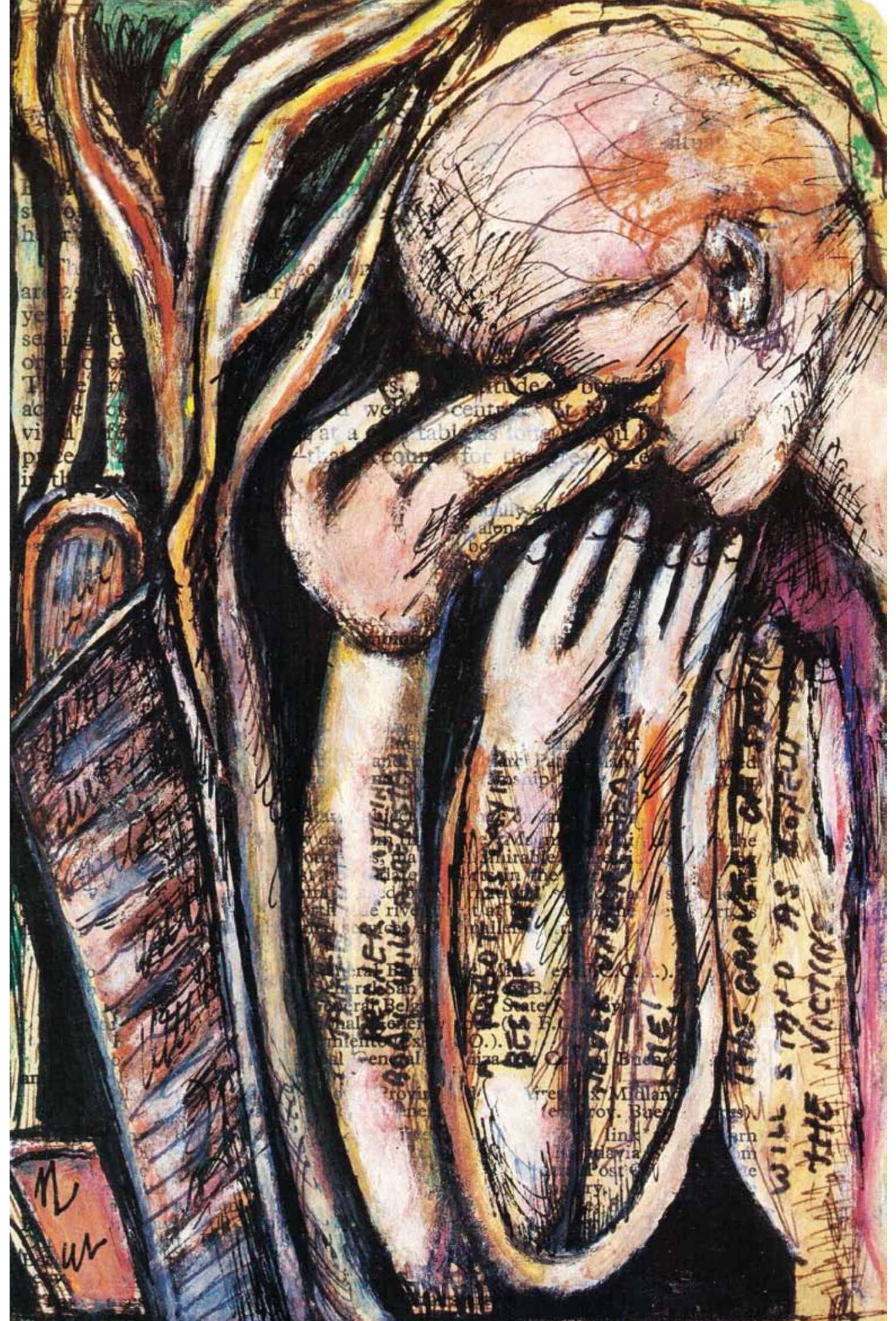
BROTHERS

AGENTS

IS SETTLING AGENT
CARGO SURVEYOR

certificates on condition
weight, packing, quality, etc.

A GOOD IDEA
SENDING "HIM"
THROUGH "BROTHERS"
AGENTS AFTER ALL
HE WAS THE
MASTER IN DEALING
WITH CARGO
ON "BROTHERS"
A Good

each piece of hand baggage

